

Waerachtigh verhael
Hoe dat de Prince Gratiaē

ouer ghelevert heeft het Lant de Walachyn/ende Mol-
dauia/aen den Coninck van Polen/ende veel
duysent Turcken heeft verslaghen.

Noch hoe dat de Tarteren in Podolien sijn ghevallen
met 80.duysent mannen,ende 20.duysent Ianitserē
oft Turcken, waer van de Cosagghen hebben over
de 30 duysent Tarteren en Turcken doot geslagen.

Nu eerst ghedruckt den 12. December.

C'Haertwerpen/Bn Abraham Verhoeven/op de
Lombaeerde Veste/inde gulde Sonne.
Met Gracie ende Privilegie.

O o.

110

111

112

VVaerachtich Verhael hoe dat den Prince
Gratiaen ouer gheleuert heeft het Lant de
VValachy, ende Moldauia, aen den Coninc
van Polen, ende veel duysent Turckē heeft
verslaghen.

Eerst ghedruckt den 12. December, 1620.

DEn Heere Prince Gratiaen in der Walachyn
ende Moldauw/Hertoch vā Marie/die door
zijne middelen onderhiel veel Gheestelijcke
persoonen in Hongarijen/de welcke preeckten onder
de Catholijcken/de welcke leven onder den Turck
op Tribupt/soo wel in der Walachyn/ Moldauia /
als ouer Hongheren/etc.

Ende alsoo den voorschreven Prince Sr. Gratiaen
heeft ghedient eenighe Jaeren voor Ambassadeur
van

4

van den groten Turck/ende ghesonden aen de keypferlike Majesteyt/hoe wel desen Gratiaē een Christen was / ghebozen onder de Jurisdictie van het Hooch-loffelijck ende Edele Huns van Oosterijck/ende alsoo hy zyne Ambassade oft Charge wel heeft bedient naer de begheerte van den groten Turck/ende een man was wel ter talen/Modeste ende gheschickt van leven/soo heeft den groten Turck hem ghemaecte ende gheschoncke het Lant de Walachy ende Moldauwe/ende daer Prince ouer ghemaect/ende alsoo den Turck verstaen hadde ende Rapport wert ghedaen/hy soetelijck ende niet tyrannelic en leefde met de Christenen/soo heeft den groote Turc int leste hem beginnen te dessieren/oft niet te betrouwien op den Prince Gratiaen(wat het een ordinaris maniere is van den Turck/als peinant wel gedient heeft/ende pet gheconquesteert heeft doet hy de selve ontbieden ende om hals brenghen/ende eenen anderen Bassa in de plaerse stellen/ende heeft hem gesonden een Heerlijcke Ambassade/om te comen na Constantiopelen / ende dan den voorschreven Prince Gratiaen doen om hals brenghen oft vermoorden / d'welck desen Gratiaen wel in den neus hadde/ende de maniere wel kenden van den Turck/soo heeft de voorschreven Prince Gratiaen accoort ghemaect / met den Coninck van Polen hem het Lant over te leueren/

leveren ende om secours van volck te hebben in der
Walachij ende Moldauia om te moghen wederstaen
den inval der Turcken welck accoort ghemaeckt is
onder henlieden heel secretelijck waer ouer den Co-
ninck van Polen eenighe dupsent Cosagghen na de
Frontieren heeft ghesonden de welcke quamen nae
Sandburch waer ouer den Prince Gratiaen is ver-
trocken ende heeft met hem ghenomen vier hondert
mannen om den Ambassadeur willecom te heeren /
die van den Turck quam met een groote Suitte es-
teghen gherrocken zynde heeft ontmoet den Turckschen
Ambassadeur ende Gratiaen is terstont vant
peert ghetreden d'welck oock dede den Turckschen
Ambassadeur de welcke niet grooter eer en Mag-
nificentie in de stadt werde in ghehaelt ende en had-
de hy zyne Commissie oft Chargie niedt soo haest
veropenbaert alles soude moghen comen hebbē tot
effecte ende sepde stracx teghen den Prince Gratiaen
gheest v ghevanghen van weghen den groote Turc
uwen Heere waer op ick v hier arrestere / ende ghp
mijn ghevanghen zijt waer ouer Gratiaen dit ver-
staende ende niet langhe en bende gfaen de Turckschen
Ambassadeur eenen gheweldighen slach in't
Hoofst met zijn Mache dat is alsoomen hier sepdt /
eenen Staff oft Lepter de welcke de Turcken dra-
ghen alsoo dat den Ambassadeur doot ter aerde viel /

de 400. mannen die den Gratiaen by hem hadde/be-
gosten de Turcken doot te sinijten/diese crijgen cos-
ten/waer van haer niet vele en schappeerden/mant
zij niet en quamen om te vechten dan alleenlijck be-
trouwende op haer lieder Commissie daer hare Hee-
re toe ghesonden was.

Den grooten Turck dit verstaende dat zyne En-
treprise ghefaelgeert was/heest terstont 30. dypsende
Turcken ghesonden teghen den Prince Gratiaen/
de welcke meest verslaghen zijn geworden dooz de
Polacken/ende verstropt/ende het heele Landt van
Moldauien ende Walachien is onder de Christenen
ghekomen.

Soo dat de Polacken in die Contrepen tegen den
Turck teghen den toekomenden Somer geweldich
armeren/waer ouer de Cosagghen van Polen met
hare Schepen ende Barcquen in grooten Noimbre
gheweldiche schade doen aan den Turck op de Zee
Mare Mapo/anders genoemt Pontus Euxinus.

De Rebellen van Bohemen met de Gheconfede-
reerde Landen/ende den Bethlehem Gabor sulck
verstaen hebbende/hebben ontboden aan de Tartere
ende den Turck/ datse souden van achter in Polen
vallen/lancer Podolien/om datse souden beletten het
secours dat aan den Kepser soude moghen komen van
de Cosagghen/waer ouer de Tarteren in Podolien
zijn

zijn ghevallen met 80. duysent sterck / waer toe den
 Turck heest ghedaen 20. duysent Janitseren / ende
 zijn soo ghelycker hant int Landt ghevallen / den
 Prince vante Lant heefde in alder haest by een ghe-
 brocht 8. duysent Cosagghen ende isser op gevallen/
 ende heefster ouer de 30. duysent Turcken doot ghe-
 slaghen / waer van hy 4. duysent van zijn volck heest
 verloren / ende is gheretireert int gheberchte / hy he-
 bet terstant aen den Coninck van Polen ontboden /
 die hem in alder Diligentie 25. duysent Cosagghen
 heeft ghesonden.

Den Guersten Generael van de tarteren heest een
 heete cortse ghekreghen / waer van hy ghestoruen is /
 ende soo zynen Soon by hem was in't Legher om
 het Gouuernement te hebben oft aenbeerden de Pos-
 sessie van zynen Vader / is wederom met de tarteren
 te rugghe ghetrocken te lande wt / hebbende over de
 30. duysent mannen verloren.

Vidit C. D. W. A.

F I N E D.

De Priuilegie van onse Ghenadighe Princen.

ALBERTVS ende ISABELLA Clara Eugenia Eertsz Hertogen van Oosten rick, Hertogen van Borgondien, Brabant, ende Souue-raine Princen van Nederlandt, &c. Hebben door singuliere Priuilegie verleendt in't laer ons Heeren sechien-hondert ende vijf, Onderteekent I. de Buisschere, ghe-gunt ende verleent aan Abraham Verhoeuen, gesworen Boeck-drucker binnen Antwerpen, te mogen Drucken ende te snijden in houdt oft Copere Platen, ende te ver-coopen, in allen de Landen van hare ghehoorsaemheyt, alle de Nieuwe Tijdinghen, Victorien, Belegeringhen, ende innemen van Steden, die de selue Princen souden doen oft becomen, soo in Vrieslandt oft ontrendt den Rhijn: Ende midts dien in dese Nederlanden ter oorsaake van den ghemeeynen Treues sulckx niet te passe en compt, Soo hebben hare voorseyde Hooch-den aan den seluen Abraham Verhoeuen, wederom op een nieuwe toeghelaeten te mogen Drucken, snijden, ende te ver-coopen alle de Victorien, Belegeringen, innemen van Steden ende Casteelen die voor de Keyserlike Majestdt souden gheschieden in Duytslandt, in Bohemen, Moraviën, Oosten Rieck, Silesien, Hungarijen, ende andere Pro-vintien in het Keyserrijck ghelegen, ghe-exploiteert van wegen den Graue van Bucquoy, ende Dampier, oft ander, midts-gaders oock alle de Nieuwe Tijdinghen van Hollandt, Brabant, ende andere Provintien van Ouer-mazecomende, &c. Verbiedendoen allen Boeck-druckers Boeck-vercoopers, Cremers, ende andere de selve naer te Drucken oft Conterfeyten in eeniger-handte manieren, Op de penen daer toe ghesteldt, breeder blijkende by de Brieven van Octroye, verleendt den xxvij. dach Ianuarij 1620. In hunne Raden Gheteeckent

A. I. Cools.

D'ander inden Secreten Rade gedaen den vij. Meert 1620.
Onderteekent

D. Gottignies